

Cím: Fekete István: Bogáncs

Forrás: Ifjúsági Könyvkiadó, 1957.

Szövegtípus: magyarázó

Szöveg olvashatósága: közepesen nehéz

Kérdések nehézsége: könnyű, közepesen nehéz, nehéz

Javasolt felhasználás: 4–6. évfolyam.

Fekete István: Bogáncs

(részlet)

1. Az ifjabb Bogáncs pár hét alatt teljesen elvesztette hurkaformáját és lényeges tapasztalatokat szerzett az akol belső területén, sőt néha a kapuig követte anyját, megszemlélve a havas, külső világot is. Mivel azonban a hónak se íze, se szaga nem volt, ellenben kis talpát mintha megégette volna, ijedten vonult vissza az akol szalmás, meleg otthonába, élénk farkcsóválással helytelenítve a hideget.
2. Igen, a kis Bogáncs megismerkedett a juhokkal, tyúkokkal, a Julcsa nevezetű tehénnel (ijesztő nagy állat), Csámpással, sőt, a vezérürüvel is, aki egy ízben úgy fellökte a ténfergő kiskutyát, hogy az hetet bukfacezett és utána nyüszítve siránkozott. De jött az anya, teljes anyai, sőt altizti haragjával, belecsimpaszkodott a kosorrú egyén bal inába, és kegyetlenül megmagyarázta, hogy az ő fiát, a jövendő altisztet lökte fel. Az ürü azóta elkerüli a kiskutyát, ami – birkáról lévén szó – határozottan előrelátó cselekedet, de amit egy vezértől el is lehet várni, még ha birka is.
3. A kis Bogáncs azonban nem foglalkozott ilyen felesleges gondolatokkal. Ő csak a növekvéssel foglalkozott és az életet – bár nem tudta, mi az – állandó farkcsóválással helyeselte.

1. Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

A regényrészletből megtudjuk, hogy Julcsa egy...

- A: Csacsi
- B: Kutya
- C: Tehén
- D: Ürü

1-es kód: C

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. A 2. bekezdésben olvasható információ visszakeresése.

Nehézség: könnyű.

2. Hogyan nézett ki Bogánacs pár héttel korábban...

Helyes válasz, például:

- Kövér volt.
- Hurkaformája volt.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. Az 1. bekezdésben olvasható információ visszakeresése.

Nehézség: könnyű.

3. Az olvasott részlet szerint hol töltötte ideje legnagyobb részét Bogánacs?

Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A: A kutyaólbán.
- B: A mezőn.
- C: Az akolban.
- D: Az udvaron.

1-es kód: C

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: lényegkiemelés. A olvasottak mérlegelése a helyes opció megjelölése érdekében.

Nehézség: közepesen nehéz.

4. Miért nem szeretett kijárni Bogáncs a külső világba?

1-es kód:

- Mert a hó megégeti a talpát.
- Mert hideg van kinn.
- Mert otthonában melegebb van.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés.

Nehézség: könnyű.

5. Mit tudtál meg az első bekezdésből? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A: Kik Bogáncs legjobb barátai.
- B: Nagyon félti Bogáncsot az anyukája.
- C: Mi Bogáncs étrendje.
- D: Miért nem jár ki Bogáncs a külső világba.

1-es kód: D

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: lényegkiemelés. Az 1. mondatban olvasható információ visszakeresése.

Nehézség: könnyű.

6. Miért nem bántotta többet a vezérbirka Bogáncsot? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A: Mert a többi birka elverte.
- B: Mert félt Bogáncs anyjától.
- C: Mert Julcsa erre intette.
- D: Mert megijedt Bogáncstól.

1-es kód: B

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: következtetés. A történet eseményeinek követése, az ürü viselkedését szó szerint magyarázó szövegrész azonosítása.

Nehézség: közepesen nehéz.

7. Szerinted milyen tulajdonságok jellemzik Bogáncsot? Indokold meg a válaszodat!

1-es kód:

- Vidám, mert folyton csóválja a farkát.
- Kíváncsi, mert kijár az akolból.
- Kedves, mert mindenkivel elbeszélget.
- Félős, mert nem mer kimenni a hidegben.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. Az 1. mondatban olvasható információ visszakeresése.

Nehézség: nehéz.

8. Hogy hívják Bogáncs anyját?

1-es kód: Bogáncsnak.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: következtetés. A tanuló válaszát az „ifjabb Bogáncs” szókapcsolat értelmezése alapján adja meg.

Nehézség: nehéz.